

2. Никольская О. С., Баенская Е. Р., Либлинг М. М. Аутичный ребенок. Москва : Теревинф, 2010. 288 с. (Особый ребенок).
3. Скрипник Т. В. Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» / за заг. ред. Т. В. Скрипник. Київ, 2013. 234 с.
4. Тарасун В. Аутологія : монографія. Київ : «МП Леся», 2014. 580 с.
5. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі : навч.-наочн. посіб. / уклад. Т. Скрипник. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с.
6. Ткач Х. Я. Обстеження мовленнєвого розвитку дітей з аутизмом і тяжкими порушеннями мовлення. На основі поведінкового підходу: практичний посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 136 с.
7. Шеремет М. К., Базима М. К. Розвиток мовленнєвої активності дітей з аутистичними порушеннями старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. Київ : ДІА, 2017. 100 с.

СТВОРЮЄМО ВЛАСНУ СИСТЕМУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

*Бармак Микола Валентинович,
професор, доктор історичних наук,
завідувач кафедри історії України, археології та
спеціальних галузей історичних наук,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
E-mail: barmakmv@tnpu.edu.ua*

Освіта завжди була й залишиться найважливішою частиною суспільства. Кажуть, що немає нічого такого постійного, як зміни, бо наше життя завжди рухається і розвивається. Технологія є загальною частиною нашого повсякденного життя і все більше змінює наш навчальний досвід.

Навчитися любити навчання – це абсолютна необхідність у сучасному світі та в майбутньому. Необхідні навички для успішного виконання завдань по роботі постійно змінюватимуться та розвиватимуться. Не так давно не було ні інтернету, ні Google, ні Вікіпедії, ні YouTube. Інтернет почав широко використовуватися наприкінці 1990-х. Сьогоднішнє покоління вже не може уявити собі світ без інтернету та пов'язаних з ним технологій. Перехід від «світу не в інтернеті» до «світу в інтернеті» відбувся протягом останніх 20 років. Звичайно, що і навчати сьогодні вже не можна так, як це робили в минулому. Нові інструменти створюють нові можливості і нові виклики.

Останнім часом все більшої популярності набуває змішане навчання (blended learning) – поєднання традиційної форми викладання навчального матеріалу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяє будувати індивідуальну траєкторію навчання.

Традиційне навчання навчальних закладах в наш час зазнає суттєвих змін на всіх стадіях навчального процесу. Завдяки сучасним технологіям усі форми занять можуть бути проведені як в аудиторії, так і дистанційно, але за різними методиками. У багатьох країнах світу, особливо у США, існує багато інституцій, які пропонують комбіновану або винятково дистанційну форму навчання, і вважають, що вона дає повноцінну освіту, при цьому є зручнішою для слухачів завдяки своїй гнучкості, оскільки слухачі можуть навчатися у зручний для них час, поєднувати роботу, обирати доступні навчальні матеріали, мають можливість багаторазово прослуховувати курс і самостійно визначати ті порції інформації, які вони здатні сприйняти за один раз.

На базі історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка розробляється проект, направлений на ознайомлення з сучасними підходами до практик використання різних систем управління навчанням, здобуття практичних навичок у створенні власних систем управління навчанням, які спрощують викладання та навчання, з'єднуючи всі цифрові інструменти, які викладачі та здобувачі освіти із особливими освітніми потребами використовують в одному легкодоступному місці.

Карантин не лише виклик, а й нові можливості. Кожному викладачу потрібне незалежне онлайн середовище для розробки нових навчальних курсів, які ще не включені в початкові плани, для власних педагогічних експериментів, «педагогічна пісочниця», а для студентів така освітня платформа, яка б враховувала б освітні потреби кожного здобувача освітніх послуг.

Формуються практичні навички як розгорнути хмарне освітнє середовище на платформі MOODLE чи CANVAS, створити власний дистанційний навчальний курс та наповнити його практичним матеріалом.

В рамках здійснюваного проекту проведено практикум для вчителів шкіл області «Створюємо систему управління навчання учнів» про те як створити власні безкоштовні дистанційні навчальні курси на платформах MOODLE та CANVAS. Розроблено навчальний курс для підвищення кваліфікації вчителів в Центрі післядипломної освіти ТНПУ, що допоможе ефективно та легко розробляти електронні навчальні курси, проводити навчання та оцінювання досягнень студентів. Також проведено вебінар-практикум з магістрами історичного факультету «Створюємо власну систему дистанційного навчання». Завдання було наближене до реальності в умовах пандемії: створити власну безкоштовну освітню онлайн платформу та розмістити на ній дистанційний навчальний курс. Розглядалися питання наповнення курсу різноманітним навчальним матеріалом; організація зворотного зв'язку з учнями створення дискусій та обговорень; спільна робота учнів за допомогою хмарних інструментів; особливості створення перевірочних завдань та тестів; як організувати взаємодію з учнями за допомогою навчального вебінару тощо. Магістри успішно справилися із завданням, представили свої практичні проекти та розмістили їх для вільного огляду в інтернеті. Зокрема, історики навчилися розміщувати навчальний матеріал для організації навчання учнів; проводити онлайн опитування; залучати учнів до дискусії; організовувати зворотній зв'язок з учнями; контролювати навчальні досягнення здобувачів тощо.

Курси на платформах MOODLE та CANVAS – це лише інструменти, які допомагають полегшити викладання та навчання. Це легкі, відкриті, доброзичливі та безпечні платформа, яка успішно використовуються від дитячого садка та середньої школи до університетів. Це тому, що платформи знаходяться в центрі аудиторії – упорядкування доставки навчальної інформації; спілкування, відстеження успішності учнів та звітування, створені для розширення можливостей викладачів та здобувачів, допомагає зосередитись на творчому процесі, щоб заощадити час та зусилля, полегшити викладання та навчання. Однак, найбільшим фактором впливу для здобувачів освіти із особливими освітніми потребами залишається вчитель – його особистість. Це не тільки те, що він говорить, а й те, що він насправді думає, чи любить він свою роботу і ставиться до неї як до покликання.

Список використаних джерел:

1. Іванюк І. В. Формування понятійно-термінологічного апарату з питань розвитку дистанційної освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2012. Вип. 31(5). URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/716/540>
2. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. завед. Москва : Академия, 2003. 192 с.

3. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Планер», 2011. 220 с.
4. Коротун О. В. Хмарні SaaS – сервіси в освітньому процесі загальноосвітніх навчальних закладів. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. Вип. 7, ч. 2. С. 49–54.
5. Кривонос О. М., Коротун О. В. Змішане навчання як основа формування ІКТ-компетентності вчителя. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. Вип. 8, ч. 2. С. 19–23.
6. Buhr S. (2015.02.18). On The Way To An IPO, Education Technology Startup Instructure Is Close To Raising A Big New Round. URL: <http://techcrunch.com/2015/02/18/on-the-way-to-an-ipo-education-technology-startup-instructure-is-close-to-raising-a-big-new-round/>
7. Carr David F. MOOC Students Attracted Most By Course Topics. <http://www.informationweek.com/software/mooc-students-attracted-most-by-course-topics/d/d-id/1110976>
8. Israelsen-Hartley S. BYU grads introduce education-savvy software. URL: <http://www.deseretnews.com/article/700040784/BYU-grads-introduce-education-savvy-software.html>
9. Higher-education in Canvas. URL: <https://www.canvaslms.com/higher-education/>
10. See how Canvas is changing the face of education one institution at a time. URL: <https://www.canvaslms.com/higher-education/stories>
11. See how Canvas is changing the face of education one school at a time. URL: <https://www.canvaslms.com/k-12/stories>

АРХИТЕКТУРНА ДОСТУПНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ – ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ РЕАЛІЗАЦІЇ УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ

*Бирко Надія Михайлівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри
педагогіки та психології,
Хмельницький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
E-mail: nadiabm@ukr.net*

Сучасний освітній простір суттєво відрізняється від простору, в якому навчалися ми та наші батьки. Нова школа має стати простором для розвитку особистості, простором навчання, спілкування, взаємодії, спільної діяльності учнів, вчителів, батьків та місцевої громади.

Нова українська школа – реформа загальної середньої освіти, що запроваджується в Україні, – співзвучна ключовим світовим тенденціям: особистісно орієнтована освіта, дитиноцентризм, компетентісний та діяльнісний підходи, педагогіка партнерства. Ці принципи мають знайти відображення у формуванні освітнього середовища та освітнього простору українських шкіл [1, с. 5].

Сучасний освітній простір має бути гнучким, наповненим, надихаючим створювати різноманітні можливості для різних видів діяльності, викликати радість, стимулювати фантазію, мотивувати дітей до навчання.

До ключових якостей сучасного освітнього простору, які забезпечують реалізацію сучасних підходів в освіті віднесено: